

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Gnoti Seautón, Sive Arnoldi Geulincs Ethica

Geulincx, Arnold

Lugd. Batav., MDCLXXV

V. Cur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48728](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48728)

vale offerens, nasum ei demordit; addito elogio: Si, cum primo libellum à consodali meo puer abstuli, me ut meritis eam castigasses, non huc devenissem. Ideoque nunquam temere committenda sunt, in quibus vel tantillum apparet malitiæ:

Sic etiam ex erroribus logicis, qui admodum leves videntur, & quos vix operæ pretium videatur observare præcipitant homines in gravissimos errores Physicos & Metaphysicos, hæreses & impietates: ut patet vel ex solâ mala definitione corporis, ex qua confusio rerum spiritualium ac materialium, quæ confusio certissimum omnis impietatis fundamentum est: vide Metaphys. nostr. part. 2.

V. CUR.

Cur denotat finem, quem nobis præstitutum habere debemus, is autem finis est Deo & Rationi obedire, ut satis patet ex ante sæpe & sæpius dictis. Symbolum est.

AGE QUOD AGIS.

Tunc dicimur *hoc agere*, item *agere quod agimus*, quando tantum præcise facimus, quantum finis postulat, cum vero aliquid agimus, quod parergon est, quodque ad finem

finem illum non facit, quem nos præstitutum habemus, tunc dicimur alias res agere: V. G. viator, quamdiu properat & ad locum illum continuo pergit, ad quem iter agit, tamdiu *hoc agit*, tamdiu *agit, quod agit*: cum vero amœnitate pratorum viæ adjacentium, diverticulorum deliciis, obviorum fabulis detentus, hæret in via & institutum iter suspendit, tum vero *aliud agit*.

Monet igitur oraculum ut media nostra metiamur (proportionemus) ex fine nostro: & tantum præcise circa illa occupemur, quantum ea faciunt ad finem consequendum, non citra non ultra: V. G. Deus jussit vivere; ei vis obedire? tantum ergo velis vivere, quantum ille jussit, non minus: & proinde si adversa (sensibus & passionibus puta) ingruant, injussu ejus non exi; si mors occupet, non opta longiorem vitam: quia autem vivere vis, ideo & edere & bibere vis? tantum igitur ede, tantum bibe quantum ad vitam satis est: quia autem edere & bibere vis, conditionem aliquam vitæ sectaris, ut suppetat unde edas & bibas? tantam igitur sectare, quanta ad id satis est non ad majorem ambitio, non ad minorem te compellat ignavia: recreare vis animum ut

h s

Officio

Officio suo par sit? tantum igitur recrea, quantum requiritur ut par sit; non dissolvat te luxuria, non strangulet te scrupulosa quædam & perversa sobrietas.

Itaque oraculum justitiam quandam nobis commendat, quæ consistit in proportionem mediorum ad finem, ut nunquam plus minusve sit in mediis, quam requirat finis; media enim sæpe in se habent aliquid, quo nos abducunt à contemplatione finis, & in sui contemplatione detineant; eatenus vero exuunt Rationem mediorum & induunt Rationem finis, simulque peccatum nobis injiciunt qui ordinem pervertimus, & quæ media esse debuerant, finem facimus: veluti cum imminente morte, optamus longiorem vitam, jam lex Dei non est nobis finis obedientiæ, sed nos ipsi sumus nobis finis concupiscentiæ: nempe nos finis cui, & vita nostra finis cujus: similiter cum pastui indulgemus plus quam ad vitam requiritur, jam finis noster subordinatus non est vita (ut esse debuerat) sed finis noster ultimus est jucunditas, quæ ex pastu percipitur. Et si conditionem vitæ lautioorem velimus, quam ad vitam tolerandam sufficiat, jam pastus non est finis noster subordinatus (ut esse debebat) sed delectatio quædam

quædam ad mundum pertinens, quæ ex statu & pompis percipitur, & finis noster ultimus: & si recreari & refici amplius velimus, quam ad partes nostras bene explendas requiratur, jam recta functio muneris nostri non est finis noster subordinatus: sed ipsa illa delectatio finis cuius ultimus.

VI. QUOMODO.

Quomodo significat modum actionis: V. G. an languide an ferventer, an joco an serio, severe an comiter, simulatè an syncerè fiat actio. Symbolum.

SERIO ET SYNCERE.

Serio dicimur agere, quod non per lulum, non per jocum, non etiam languide, sed studiosè, cordatè deliberate agimus: debet autem viri boni omnis actio seria esse; non quod jocari, videre, ludere &c. fit interdictum; sed quod hæc dum in virum bonum cadunt, naturam suam quodammodo exuant, mutant, & ludicra esse desinant, fiant summe Seria. Nam jocari, videre, ludere tali mente, quali hoc à viro bono præstatur, & prout Tract. 1. circa 6. obl. describitur, non est jam jocati, ludere, videre, sed legem Dei exsequi